

Усова Ганна Володимирівна
Автомобільно-дорожній інститут
Держаного вищого навчального закладу
«Донецький Національний Технічний Університет» м. Горлівка

ПИТАННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ УКРАЇНСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Проблема конкурентоспроможності носить у сучасному світі універсальний характер. Від того, наскільки успішно вона вирішується, багато залежить в економічному житті будь-якої країни. Особливість сучасної ситуації полягає в тому, що в розпорядженні вітчизняного бізнесу знаходиться величезний світовий теоретичний і практичний досвід ведення конкурентної боротьби. Це, звичайно ж, не означає необхідності повного копіювання наявного приклада тих чи інших країн; важливо виділити найбільш цінне в теорії і практиці і на цій основі розробити такі прийоми і методи, що відповідали би умовам, що склалися в Україні.

Поняття конкурентоспроможності як таке відноситься до числа не розроблених українською економічною наукою, почасти через стрімкі і радикальні перетворення, що осягли економіку України зі здобуттям незалежності, а почасти через удавану простоту змісту категорії «конкурентоспроможність».

Теоретико-методологічні основи конкурентоспроможності розглянуті в працях таких зарубіжних вчених, як І. Ансоффа, С. Брю, Ф. Котлера, Ж.-Ж. Ламбена, М. Портера, Д. Сакса, П. Самуельсона, К. Прахлада, М. Портера, М. Фрідмена, Й. Шумпетера та ін.

Досить велика увага щодо дослідження питань конкурентоспроможності приділяється і українськими та російськими вченими-економістами, а саме вони розглянуті в працях Г. Азоева, В.

Андріанова, Г. Багієва, В. Благоева, С. Божук, Л. Ковалик, И. Ліфіца, Т. Масловой, В. Тарасевича, А. Челенкова, Р. Фатхутдинова, А. Юданова, С. Покропівного та ін.

Велика кількість зацікавлених цією темою свідчить про те, що поняття конкурентоспроможності перебуває в стадії формування і є багатокритеріальним.

Категорія «конкурентоспроможність» є похідної від поняття «конкуренція» і має сенс тільки в умовах чесної і вільної конкуренції, розвиток якої створює передумови й умови становлення і зміцнення конкурентоспроможності різних об'єктів.

У 2007р. Україна вперше увійшла в щорічний Всесвітній рейтинг конкурентоспроможності, який складається Лозаннським інститутом розвитку підприємництва, що є одним із самих відомих у світі. Він складається на основі аналізу чотирьох факторів конкурентоспроможності: макроекономічна динаміка; ефективність управління державою; ефективність бізнес-сектору; рівень розвитку інфраструктури. Щорічний звіт публікується регулярно з 1989р. у вигляді Щорічника по світовій конкурентоспроможності. Включення України до Лозаннського рейтингу має особливе значення для країни, тому що відкриває більш широкі перспективи виявлення тенденцій розвитку, визначення тих сфер, на які треба направити зусилля бізнесу та політики.

В 2007р. за даним рейтингом Україна зайняла 46-е місце. За рік, що пройшов з моменту включення до цього рейтингу, її позиція опустилася до 54-ї (всього в рейтингу 55 країн світу) Такого різкого падіння не продемонструвала ні одна країна світу. Серед основних причин такого становища вказуються незавершеність структурних реформ; відсутність механізмів захисту прав власності; політична нестабільність; падіння рівня інтелектуального та людського капіталу; слабкі сторони макроекономічного середовища та використання

передових технологій тощо.

Таким чином, як показує практика, більшість вітчизняних підприємств не готово до активного ведення конкурентної боротьби. Вихід зі сформованого економічного становища може бути лише в створенні конкурентоспроможного виробництва, орієнтованого на потреби споживачів. І в цьому змісті підвищення рівня конкурентоспроможності вітчизняної економіки є умовою нормального функціонування вітчизняних підприємств. Саме тому в теперішній ситуації в ринковій системі господарювання категорія «конкурентоспроможність» є найбільш важливою. В ній концентровано відбиваються економічні, науково-технічні, виробничі, організаційно-управлінські, маркетингові й інші можливості країни.